



# Cudze chwalice...

Powszechną Wystawę Krajową w Poznaniu jako całość traktować można jako dzieło sztuki. Dydaktyczna wartość sztuki, zwłaszcza plastycznej tkwi nie w odtwarzaniu rzeczywistości ani w tendencji jej zabarwienia, ale w uczeniu ludzi patrzenia na rzeczywistość i dostrzegania w niej tych walorów, które uchodzą zazwyczaj naszej spostrzegawczości, jeśli nie zostały nam wskazane wielkim palcem sztuki. Powszechna Wystawa ukazała nam rzeczywistość, o jakiej nie mieliśmy pojęcia, choć w tej właśnie rzeczywistości obracamy się od dziesięciu lat.

Oglądając ekspozycję na PWK, ogarnia nas głębokie przeświadczenie, że poznalibyśmy je między tysiącem podobnych na drugim krańcu świata, że nawet dla obcych piętno to, ten niewidzialny stempel, zawsze będzie wyczuwalny, gdy raz go poznają.

To przekonanie wpała w nas wystawa tak silnie, że opuszczamy ją z niedającą się już zachować wiarą iż wywrzemy swój wpływ na bieg cywilizacji światowej, że wycisnąć na niej musimy **POLSKIE** piętno, iż nic zatrzyć go nie zdoła.

To też znaczenie Wystawy dla wzmocnienia wiary szerokiego ogółu społeczeństwa jest dominujące, albowiem jest ona dziełem całego narodu polskiego. Pomyślmy: CAŁEGO ZJEDNOCZONEGO NARODU. To, co zdawało się być niemożliwem jeszcze przed niewiele laty, dziś jest faktem. Dziś stanowimy jedną wielką zwartą całość, jeden potężny organizm polityczny i gospodarczy.

Ta świadomość zatem że w najcięższych warunkach dokonaliśmy **RZECZY TAK WIELKIEJ**, winna nas natchnąć jeszcze większą energią, jeszcze potężniejszą wolą twórczą.

Zaczerpniemy jej w Poznaniu.



## **Popieranie wytwórczości krajowej jako naczelné zadanie naszych wysiłków oraz celowej pracy gospodarczej**

Zwiedzając stoiska zajmowane przez nasz przemysł garbarski i przetwórczo-skórzany na P. W. K. zaobserwować można, że w tej dziedzinie osiągnęliśmy daleko idący postęp i dziś rzec można, wyroby naszych fabryk w niczem nie ustępują pierwszorzędnym wyrobom zagranicznym.

To też smutnym objawem jest potęgający się import obuwia z zagranicy. Wystarczy skutecznie przeгляд kształtowania się importu obuwia zagranicznego, aby wyciągnąć daleko idące wnioski i spostrzeżenia, w jakiej mierze rodzimy nasz przemysł obuwiczny i garbarski walczyć musi z konkurencją zagraniczną.

Jeżeli przyjmiemy pod uwagę, że w przeszłym kwartale r. b. sprowadziliśmy z zagranicy obuwia za przeszło 2½ miliona złotych, pogarszając tem samem nasz bilans handlowy, to dojdź musimy do smutnych wniosków, że konieczność popierania krajowej produkcji nie została jeszcze odpowiednio zrozumiana.

Od roku 1928, w którym przywieziono do Polski za przeszło 16 milionów półfabrykatów i gotowych wyrobów skórzanych — nic się na lepsze nie zmieniło. Przemysł zagraniczny tak jak zalewał rynek nasz, tak samo i obecnie stale zmusza nas do ciągłej z nim walki. O ile jeszcze uwzględnimy obecny ciężki stan ekonomiczno-gospodarczy kraju i brak obrotowej gotówki i o ile przyjmiemy pod uwagę, że przemysł zagraniczny ma więcej kapitałów od nas, i to tańszych i że pracuje mniejszymi obciążeniami dzięki czemu może o wiele taniej od nas produkować, to jasnym się stanie wysiłek, jaki przeprowadzać musi nasz przemysł skórzany, aby w walce tej utrzymać się na powierzchni.

Stan taki musi się skończyć. Musimy przekonać społeczeństwo, że samo hasło popierania wytwórczości krajowej nie wystarczy, że za hasłem muszą iść czyny. To też naczelnem zadaniem naszych wysiłków oraz celowej pracy gospodarczej powinno być popieranie wytwórczości krajowej. Społeczeństwo nasze musi wreszcie zrozumieć, że bez patrio-

tyzmu gospodarczego nie zbudujemy szczęścia kraju, które w obecnych warunkach ekonomicznych świata li tylko wtedy jest możliwe, gdy osiągniemy wystarczający dobrobyt wykazujący stałą tendencję wzrostu.

To hasło trafić musi do najszerzych warstw społeczeństwa, musi je sugestjonować, musi wejść w jego krew i stać się naturą człowieka.

Tylko w ten sposób uda nam się dokonać przełomu w jego pojęciach i stworzyć rodzimą społeczną moralność gospodarczą będącą rozwinięciem politycznej etyki społecznej.

Sprowadzanie wyrobów zagranicznych zmniejsza naszą intensywność, wprowadza przemysł skórzany w ciężkie położenie, spotęgowane jeszcze innemi trudnościami, zabieg ten musimy zwalczać, by nie zmniejszać swojej wytwórczości i nie zaprzestać pracy pod wpływem ciężkich warunków ekonomicznych.

To też kardynalnym naszym postulatem winno być zmniejszenie do minimum szkodliwego importu obuwia zagranicznego. Ponieważ zaś odrazu trudno go będzie zahamować, musimy doszukać się środków dla jego unieszkodliwienia.

Środkiem tym w pierwszym rzędzie winna być rewizja stawek celnych, a aż do tego czasu należałoby zaprowadzić podatek obrotowy od obuwia importowanego wyrównującego wewnętrzny podatek za wszystkie pary produkcji.

Poza tem należy przekonać nasze kupiectwo, aby wreszcie znalazło pełne zrozumienie dla rodzimej wytwórczości i aby unikało współpracy z przemysłem obcym. Akcje te ująć winno w swoje ręce całe społeczeństwo, które ma prawo i obowiązek wymagać od wszystkich kupców określenia nietykalnym słowem, lecz również i czynem stanowiska swego w sprawie propagandy rodzimej wytwórczości.

Tylko w ten sposób skończyć będziemy mogli z wiecznym niepokojem, jaki ciąży na nas z przyczyny deficytowości naszego bilansu handlowego.

—x—

## **Cztery miliony ludzi w Polsce żyje z rzemiosła**

Według ostatnich zestawień politycznych, na terytorjum Polski znajduje się 400 tysięcy samodzielnych zakładów rzemieślniczych, reprezentujących 75 zawodów. Zakłady te zatrudniają przeszło 1 milion pracowników, co przy doliczeniu członków rodzin daje przeszło 4 miliony ludzi w Polsce, żyjących z rzemiosła. Wartość produkcji wszystkich warsztatów rzemieślniczych obliczana jest na 4 miliardy złotych rocznie.

Rzemieślnicy w Polsce zorganizowani są w 2 377 cechach związków i innych organizacjach, liczących ogółem 236 300 członków. Wynika z tego, że prawie połowa właścicieli warsztatów rzemieślniczych nie należy do żadnej organizacji. To, oraz wielkie rozdrobnienie i rozproszenie rzemiosła, jest przyczyną jego słabości wewnętrznej i uposiedzenia interesów i rzemiosła w polityce państwowej i samorządowej, pomimo tak poważnej jego roli w produkcji polskiej.

**Kupując polski towar — wzbogacasz kraj i siebie samego**



# PALMA



## OBCASY

gumowe, znane jako  
najtrwalsze, przytem  
tańsze od wszystkich  
innych fabrykatów

Zwagać na markę

## „PALMA”

Generalne przedstawicielstwo i składnica fabryczna:  
Biuro Techniczno-Handlowe

### A. Glaser

Poznań, ul. 27 Grudnia 16

Tel. 41-16 i 50-16.

1926

## Ludwig Buchholz

BYDGOSZCZ

Fabryka Skór

Rok założenia 1845.

Rok założenia 1845.

P. K. O. Poznań 201-016

Adres telegrafu: Lederbuchholz.

**ZŁOTY MEDAL**

Rzym 1926 Paryż 1927

**GRAND PRIX** Paryż 1927

\*\*\*

## SKÓRY

podszwowe w kruponach i połówkach

**Blankówki** czarne i kolorowe

**Faleдры**

**Szalaty na brzośnie**

**Szalaty na pantofle**

**Karki i boki** podszwowe,

blankowe i pantoflarskie

**Krupony pasowe.**

2034

## O. HERBERG, POZNAŃ

### FABRYKA CHOLEWEK

Małe Garbary 7a, II podw. Telefon 22-65

Wystawiamy na Powszechnej Wystawie Krajowej

2249

## „LEW”

### Mechaniczna Fabryka Obuwia

T. z o. p.

Tel. 11-07 Poznań, Grochów Łąki 4. Tel. 11-07

**Poleca:**

**obuwie skórkowe od nr. 19 — 39**  
oraz **na sezon zimowy:**

**OBUWIE CIEPŁE** wszelkiego rodzaju męskie, damskie i dziecięce.

2262

## Wojsko na P. W. K.

Część wystawy poświęconą wojsku otwiera wizję przeszłości. To pod niewstrzymanym — husarzy: ludzie i konie, skrzydła orle i lance, i miecze, i zbroje — wszystko gna w bój — bój zwycięski. I nie oprze się tej straszliwej fali bojowej tłum wroga, co stanął w miejscu, przerażeniem spełniony i czeka natarcia, jeszcze jakoby lękał się, że je wytrzyma — a zapal idących z furją do ataku porywa tych, co zostali w okopach; więc do atamana swego wołają: „bátku Sahaj-dacznyj, daj nam z Lachamy wmyraty”. Cudowna jakas legenda, świecąca nad armją polską, legenda, która i w czasie wojny ostatniej żywiła w okopach naszą młodzież. Sienkiewicz pedzłem artysty na płótnie wyczarowany.

A potem jedna sala za drugą: powstanie narodowe, beznadziejne „kryjaki” w ostępach leśnych, chwile bohaterów wzmotów. A potem dzieje żołnierza polskiego w ostatniej wojnie. Popiersie Naczelnego Wodza wśród sztandarów, pod nim buława marszałkowska — dar wojska, dzieje Legionów, formacje polskie i długi okres podziemnej ich organizacji w różnych światach stronach, od Legionu Puławskiego poprzez Rarańczę, Bayonnę, Murman, Białoruś, oddziały południowe — wszystko to, w czym manifestowała się wola żołnierza walczenia pod własnym sztandarem, wreszcie wojna ostatnia — wojna polska, wojna zwycięska. Portrety, fotografie, obrazy, pamiątki.

Od początku do końca trzeba przejść wystawę, na której znajdzie każdy z nas tyle osobistych wspomnień — i odnosi się wrażenie, że to wojsko polskie składa raport przed społeczeństwem. Z wielkich tradycji wyszły, wola zwycięstwa przepoiłymi nasze dusze, — a oto, cośmy dokonali sami, dokonali wtedy, gdy nikogo jeszcze za nami nie było, gdy społeczeństwo miało dla nas jedynie lzy — albo nawet łez jeszcze nie miało. Otośmy zwyciężyli. I na znak zwycięstwa — traktaty, które bałagat polski przygotował.

Koby chciał z tej wystawy nauczyć się, czym jest wojsko współczesne, zobaczyć, jak działają gazy trujące, jakie zniszczenie mogą siać aeroplany, obrzuca-

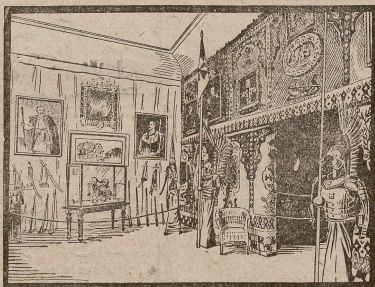
jące miasta bombami, co to są działa dalekonośne, torpedy straszliwe, pancerniki, podwodne łodzie, co to są, słowem, wszystkie te środki zniszczenia, jakie wydoskonalił w bezwzględności swej wyostrożony umysł człowieka — ten się zawiedzie gruntownie. Tego wszystkiego na wystawie niema. Z tem wszystkiem wystąpiły w swoim czasie na wystawie paryskiej Niemcy wilhelmowskie i dział ten ich spotkał się z oburzeniem powszechnym, z pogardą całego cywilizowanego świata.

Nasze władze wojskowe poszły zgola inną drogą. Tu jest sprawozdanie z przeszłości, przedstawienie dzieła dokonanego przez wojsko.

Jeśli zaś chodzi o jego dzień dzisiejszy — to znajdziemy niesłychanie cenny materiał, dotyczący pokojowej roboty naszej armji. Wielki to dział pracy kulturalnej, który okazał, że z wojska polskiego nie wyszedł dotąd analfabeta. I drugi duży dział wydawniczy, i cały szereg prac z dziedziny kartografji kraju i badań naszych mórz, a potem inicjatywa wojskowa w dziedzinie rozwoju różnych dziedzin przemysłu. Myślałby kto może, że chodzi o broń. Nie. To radiotelegrafia, farmaceutyka — i cały szereg innych gałęzi, które są niezbędne dla kulturalnego życia, które podnoszą jego poziom, które popychają naprzód cywilizację, a pod względem gospodarczym usamodzielniają nas. Wojsko więc pokazało, co robi i jak robi, ale nie pokazało i nie usiłuje pokazać, co w razie jakowejś katastrofy wojennej będzie robiło. Niema tu ani jednego akcentu groźby, ani jednego odcienia samochwalstwa. Jest samowiedza ogromna — jest stwierdzenie, że żadna dziedzina narodowego życia nie umie być mu obojętna, że w pewnej decydującej chwili zdola ona wszystko postawić na nogi i wszystkim dać jeden cel — obronę państwa, honor państwa, potęgę państwa.

Spokojna, przemysłana wystawa wojska polskiego stwierdza ponad wszelką wątpliwość, że w wysiłku pracy twórczej narodu stoi on w pierwszych szeregach i idzie świadomie swych wielkich, przeogromnych celów.

A. Uziębło.



Fragment wnętrza pawilonu Związku Ziemian na P. W. K.



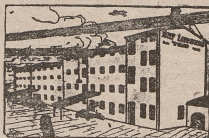
# WACŁAW ŻARNOWSKI

POZNAŃ

Tama Garbarska 25-28

Telefony 1541, 5164

Depesze: Żarkomp - P. K. O. 211555



Skóry  
surowe  
i wyprawne

2233

## W. Weynerowski i Syn

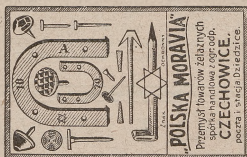
BYDGOSZCZ, Chocimska 5

## Fabryka obuwia

Telefon 993

2016

Telefon 993



SPECIALNOŚĆ:  
Teksty drukowane,  
maszynowe,  
i ręczne

1743

1928 Wystawa Wilno  
WIELKI ŻŁOTY MEDAL

## Hurtownia Skór i Surowców

## Szuwart i Andrzejewski

Poznań, ul. Małe Garbary 7

Telefon Nr. 28-43

Adres telegr.: „Skorhuri”

Przesyłki wagonowe: bocznicą Draheima

958

Skup i sprzedaż skór surowych.

## Skóry podeszwowe

w kruponach i połówkach, boki i karki,  
blanki czarne, krupony pasowe oraz  
pasy transmisyjne

wszelkiego rodzaju dostarcza

2279

## „MOCHAŁA”

Górnośląska Garbarnia i Fabryka Pasów Transmisyjnych  
Spółka Akcyjna.

w Mochali — poczta Lisów — pow: Lubliński G. Śląsk.  
Telefon No. 1. Lisów.

Wystawiamy na Powszechnej Wystawie Krajowej.

## Kupujcie

tylko obcasy gumowe „Guwada”

czarne i ciemne  
pierwszorzędnej jakości  
tanie i trwałe

1310

## Gdańska Fabryka Wyrobów Gumowych

**Ważne dla Przemysłowców i Kupców!**

Udzielam informacji  
Przeprowadzam inkasa i ściagam stare zaległości  
Nadzoruję złych płatników  
Załatwiam wszelkie sprawy kupieckie  
Obejdźdam Województwa Stanisławowskie i Tarnopolskie  
Organizuję sprzedaż nowych artykułów.

2291

D/H. LEON SEIF - STANISZAWÓW, ul. Siedemajerowska 9 I. p.



Starszy pan, sądownie zaprzysiężony rewizor ksiąg,  
polecia się Szan. Kupiectwu i Przemysłowi

do wszelkich prac buchaltaryjnych  
do kontroli ksiąg, zestawiania bilansów po cenach  
bardzo przystępnych. Zapewnia sumienną pracę.  
Zgłoszenia uprasza się do admin. niniejszego pisma pod nr. 200.

# Co piszą o Powszechnej Wystawie Krajowej?

Ogólne zainteresowanie zagranicą.

W prasie zagranicznej pojawiło się wiele notatek i artykułów o Powszechnej Wystawie Krajowej w Poznaniu.

W prasie czeskiej mamy do zanotowania kilkadziesiąt artykułów. Omawia się w nich poszczególne imprezy P. W. K., stosunki polsko-czeskie Wystawy. Najwięcej wiadomości o P. W. K. zamieszczają „Lidove Noviny”, „Moravsko-Slezski Denik”, „Narodni Listy”, „Reforma”, „Obzor”, „Venkov” i inne.

Nadzwyczaj sympatyczne i przychylne głosy o P. W. K. znajdujemy w prasie greckiej. W kilkunastu artykułach podkreślona jest doniosłość P. W. K. dla rozwoju stosunków między obydwooma krajami. W „Amersios Typos” czytamy m. in.:

„Polska jest krajem przepięknym i bogatym, który zasługuje na to, aby go wyróżnić przed jakimkolwiek innym krajem, będzie więc to podróż ważna nie-

tylko pod względem handlowym i naukowym, ale i okazją dla milego spędzenia czasu i wypoczynku wakacyjnego”.

Dowodem zainteresowania prasy holenderskiej są liczne artykuły, które pojawiły się w dziennikach Amsterdamu, Hagi, Utrechtu, Rotterdamu w ciągu ub. m. Propagandą Wystawy na gruncie holenderskim zajmuje się dr. Kolszewski, który wygłosił kilka odczytów o Polsce, podkreślając kulturalne związki, jakie łączą obydwu narody, poczynając od Erazma z Rotterdamu.

W Japonii wydano parę rodzajów ulatek, propagujących Wystawę, co dowodzi, że najodleglejsze kraje interesują się Wystawą.

Prasa zaś chińska i rosyjska w Charbinie od szeregu już tygodni zamieszcza bardzo przychylne o Wystawie wzmianki.

---

## WYSTAWA W POZNANIU jest najlepszą nauką o Polsce całej!

---

Z wędrówki



po P. W. K.

### „Lew”, Mechaniczna Fabryka Obuwia, T. z o. p., Poznań, Grochowe Łąki 4.

Do nielicznych naszych fabryk obuwia wyrobu mechanicznego, specjalizujących się w wyrobie jednego typu a szczególnie obuwia dziecięcego, zalicza się firma poznańska „Lew”, zajmująca w Hali Przemysłu Konfekcyjnego w dziale obuwia stoisko 43. Z rozmieszczonych tu w oszklonej szafie eksponatów przekonujemy się, że firma „Lew” wytwarza skórzane obuwie dziecięce dla dziewcząt i chłopców w dwudziestu różnych wielkościach i to od nr. 19 do 39. Fabryka posiada w obuwii dziecięcą obfity wybór nie tylko co do wielkości, lecz zarówno i pod względem gatunku oraz fasonu, i wyrabia obuwie czarne jako też kolorowe. Wszystkie fabrykaty marki „Lew” w jednym jednakże kierunku mimo zróżnicowanej ich produkcji, równą posiadają zaletę, a mianowicie pod względem starannego ich wykonania, jak niemiennie wartości jakościowej. Kierownictwo techniczne fa-

bryki, przestrzegając zasady, że bucik dziecięcy winien być lekki, nie zaniedbuje przytem warunku bodaj ważniejszego, że równocześnie jednak winien odznaczać się trwałością i dlatego do produkcji użytkowywuje się surowiec gatunku pierwszorzędnego. Obuwie dziecięce omawianego fabrykatu, odpowiada w zupełności warunkom swej dobranej marki fabrycznej „Lew” — tem też tłumaczy się jego rozpowszechnienie i zaprowadzenie na rynku.

Fabryka „Lew” wyrabia poza czołowym, wyżej opisanym artykułem, także obuwie ciepłe wszelkiego rodzaju męskie, damskie i dziecięce. Ze względu na zbliżający się sezon, zwracamy na ten dział produkcji szczególną uwagę interesowanego kupiectwa, które już teraz magazyny swoje uzupełnić winno sezonowymi towarami zimowemi.



## A. Horn, Zakłady Garbarskie Sp. z ogr. odp. w Warszawie, ul. Dworska 46

Przyznać trzeba, że stołeczne miasto Warszawa, jako jedno z głównych siedlisk garbarstwa, dopełniło wobec P. W. K. chlubnie swego obowiązku, bowiem niemal wszystkie poważne zakłady warszawskie stanęły do apelu, czego natomias — za małymi wyjątkami — o radomskim centrum garbarstwa polskiego powiedzieć nie można, choć i z tego osiedla przemysłowego nie brak na P. W. K. reprezentacji. Wiemy jednak, że nie jest to zła wola ani niechęć do wielkiej naszej imprezy, z której dumną jest cała Polska, lecz przyczyny natury ogólnej i wyższej złożyły się na tę przymusową absencję.

Z pośród warszawskich firm garbarskich, które obstały P. W. K., wymienić należy nam jeszcze Zakłady Garbarskie A. Horn, zajmujące w Pawilonie Przemysłu Skórzanego stoisko 17. — Zwiedzający stoisko fachowcy na podstawie wyłożonych tu eksponatów przychodził zgóry do przekonania, że tego rodzaju fabrykaty zdolne jest wydawać jedynie przedsiębiorstwo postępowe, wyposażone w urządzenia nowoczesne. Omawiane zakłady garbarskie dostarczają na rynek skóry wierzchnie gatunku wyższego, które niedawno jeszcze temu, sprowadzaliśmy w większych

ilościach z zagranicy, a zwłaszcza z Niemiec. Skóry chromowe Horna czarne i kolorowe są zaprowadzonym i poszukiwanym na rynku artykułem, a wytwarza je fabryka w wielkim wyborze, zwłaszcza modnych w obuwnictwie barw. To samo powiedzieć można o skórkach galanterijnych, wytwarzanych w gatunkach dla potrzeb introligatorstwa, portfelarstwa, dla produkcji torebek damskich i wszelkiej innej drobnej galanterii skórzonej.

Z punktu widzenia samowystarczalności, najważniejszym działem produkcji, to Horna lakiery. Jak wiadomo, wobec potrzeb dzisiejszej mody i jej wymagań, import skór luksusowych, do których w pierwszym rzędzie zaliczają się lakiery, stanowi poważną pozycję w bilansie naszym handlowym, to też każda inicjatywę w tym kierunku, podejmowaną przez przemysł krajowy, powitać należy z wyrazem zadowolenia i uznania. Lakiery Horna są jakościowo dobrego gatunku i wypełniają w pewnej mierze dotychczas w produkcji rodzimej odczuwaną lukę, zasługując więc na najszersze ich wprowadzenie w nasz przemysł przetwórczym.

## „Berson“, Polska Fabryka Wyrobów Gumowych, Sp. z o. p. w Krakowie, ulica Straszewskiego 2

W dziale obuwia w Hali Konfekcyjnej stoisko 60 wypełnione jest eksponatami firmy „Berson”. Znała powszechnie z umiędowej propagandy firma „Berson” na tle przestrzennego i estetycznie ujętego stoiska, w gustownej formie prezentuje swoje niezmierną popularnością cieszące się wyroby. Nikt ze zwiedzających Hali i zatrzymujących się przed tem stoiskiem gości wystawowych nie przejdzie, by uprzejmy nad wyraz przedstawiciel firmy, nie doręczył mu grzecznie wzorowo wykonanej i w treści zajmująco opracowanej lektury propagandowej, która między innemi zawiera kalendarz na 100 lat od 1856 do 1955 r.

„Bersona” obcasy gumowe, to wytwór tak rozpoznany wśród szerokiego mas konsumentów i wszystkich stanów i o tak wyrobionej opinii oraz renomie, że zbytecznym wydaje się tu rozpisywać na temat jego zalet i jakości.

Obcasy gumowe są dziś nieodłączną częścią skła-

dową obuwia damskiego jak męskiego, gdyż nadają one elastyczny chód, a przedewszystkiem zaprowadziły się ze względów oszczędnościowych, bowiem są one trzykrotnie trwalsze od skóry, a przytem niewiele droższe. Również ze względów zdrowotnych zalecane bywa noszenie obcasów gumowych, co nie jest zresztą pustym frazesem. Dla chorych na serce, kamienie żółciowe i nerki, jak i dla nerwowych, elastyczny chód na obcasach gumowych jest prawdziwym dobrodziejstwem, podczas gdy na twardym obcasie skórzanym, każdy krok wywołuje wstrząs całego ciała. — Z tej racji fachowcy odbiorcom swym polecać winni noszenie obcasów gumowych.

„Bersona” obcasy gumowe dzięki swym zaletom i trwałości, zawałnęły niemal niepodzielnie rynkiem krajowym i są do nabycia we wszystkich handlach przyborów obuwniczych oraz w magazynach obuwia całego kraju.

# „LION”

## Mechaniczna Fabryka Obuwia

wyrabia: 2343

### Obuwie męskie, damskie i chłopięce

### Original Goodyar-Welt

Telefon 47-11 Warszawa ul. Chłodna 43

# BONZO

plyn do czyszczenia butów

usuwa plamy

daje ośniewający połysk  
konserwuje skórę

2835

Przez tysiące używane i polecane  
Lepsze i tańsze od wszystkich środków zagranicznych. — Proszę żądać ofert.

Laboratorium  
Chemiczne **Romana Bembnowskiego**

Poznań, ul. Podgórna 10

# Powszechna Wystawa Krajowa w r. 1929

## od 16 maja do 30 września

### ZNAIMIENNY GŁOS HOLENDERSKIEJ, DZIENNIKA „NIEUWE ROTTERDAMSCH COURANT”.



Berliński korespondent holenderskiej dziennika „Nieuwe Rotterdamse Courant” uniósł w dniu 2 sierpnia 1929 pierwszy ze swoich obszernych artykułów o Powszechnej Wystawie Krajowej. Autor na wstępie zajmuje się charakterystyką ogólną wystawy i stwierdza, że została ona zorganizowana wspólnie siłami całego narodu polskiego i ma na celu zadanie narodowe — wychowawcze, następnie zaś jednakoż również propagandowe dla zagranicy.

Podając rozmiary terenu wystawowego, ilościowo-wybudowanych gmachów, oraz ogromną różnorodność na pokaz wystawianych eksponatów — autor dopatrzył się w całości „manifestacji P. W. K. hasła, mającego oznaczać: „To jest Polska! Przyszły i teraźniejszy, co Polska jest za kraj, co uratowała z przeszłości mimo rozbiorów, jakie przechodziła własne narodowe tradycje mimo wiekowej niewoli, co działała po odzyskaniu swej niepodległości, jakie zagadnienia ją zajmują i jakie wyzwania drogi dla jej rozwiązania.” Do swoich atoli obywateli — pisze autor dalej — przemawia P. W. K. temi słowami: „Uprzymiśnijcie sobie, że jesteście generacją, która życie swoje winna poświęcić pracy, aby wniknąć w życie własnego kraju by zapewnić i lepiej im było niż wam, przekonacie się, że minione 10 lat nie przeszły bezowocnie, sprawdźcie, co można jeszcze osiągnąć i utrwalcie sobie w pamięci, że Polska, uciążliwa kaźnią zagranicy znanąca jednolitość we wewnętrznej i skoordynowanej pracy całego swego narodu, może odegrać poważną rolę w utrwaleniu w Europie statusu pokoju i obronie kultury przeciw chaosowi Wschodu. Pracujcie więc, pracujcie wytrwale dla pokoleń przyszłych w przedświadczeniu, że dzieło wasze nie pójdzie na marne.”

Następnie autor zajmuje się zadaniem Polski w przyszłości. Nawołując do jej tradycji historycznej, kiedyś Polska, przylazła religie i kulturze Zachodu, w szranki stawiała dla obrony zagrożonego Zachodu przed barbarzyńskim Wschodem, autor cytując obronę Wiednia przez króla Jana Sobieskiego. Dalej autor zaznacza, że Polskę w dobie obecnej inne czekała zagadnienia. Dziel dążeniem jej winno być zastosowanie do miary Zachodu swego procesu twórczego, swego szkodliwstwa i urządzeń społecznych. Aczkolwiek autor przyznaje, że z uwagi na wielokrotny podział między trzy państwa zabiorcze Polska ma przed sobą ciężkie zadanie unifikacji kraju i przebudowy swego państwa od samych fundamentów, do z drugiej strony przyznaje, że dzięki rozwojowi państw zachodnich, które się dokonał w ostatnim czasie w znacznie przyspieszonym tempie, Polska zaoszczędzi wiele prób eksperymentalnych i błędów, z których dopiero mógł się wynieść nowoczesny ustroj narodów zachodnio-europejskich. Dzięki tej okoliczności Polska potrzebuje jedynie zastosować we własnym kraju, co na Zachodzie uznano za najpożyteczniejsze dla ukształtowania się swego państwa.

W dalszym ciągu swego artykułu autor rozpisuje się o szczegółach Wystawy, podkreślając zwłaszcza wysiłki rządowe w zakresie ogłady państwa oraz propagandę miast polskich. Tu autor wspomina o wile darmowej, która udzielała urzędy polskie zagranicą dla zwiedzających P. W. K. i utrzymuje, że jest to udogodnienie, które w znacznej mierze przyczynia się do ułatwienia podróży do Polski. Nawołując do Poznania, począwszy od roku 965 i kończąc na dobie obecnej. Wreszcie wylicza wszystkie działy Wystawy i dodaje, że, aby móc wszystko zobaczyć — pomijając już sprawę dokładnego przestudiowania całości — trzeba by poświęcić temu zadaniowi przynajmniej cztery tygodnie czasu, przy codziennym pensum 8 godzin.

W drugim artykule, obejmującym również dwie działy szpalty druku a opublikowanym w dniu 10 sierpnia bież., autor zajmuje się wyliczaniem państwem rządowym i zamieszcza na wstępie, co jest rzeczą powszechną, aby rząd brał udział na wystawach — coem zdemontrowania własnego dzieła. Rząd polski jednak, biorąc pod uwagę,

że dotychczasowa praca jego została wykonana w tak niewygodnych warunkach, wystąpił na P. W. K. ze specjalnym paktownem, w którym reprezentowane są wszystkie ministerstwa. Jest to, zdaniem autora, ciekawe dzieło kulturalne, mające znaczenie nie tylko dla Polski, ale budzące również zainteresowanie całego świata. Europejczy Zachodu, przyjeżdżający do anormowanych stosunków i żyjący w warunkach wygodnych, gdzie wszystko układa się według utartego trybu, niema wyobrażenia, ile wysiłku i pracy wymaga budowa państwa, które ma rozporządzać cieżko, co by umożliwić puszczanie w ruch skomplikowane maszyny państwowe. Następnie autor zajmując się szczegółowym opisem odbudowy państwa polskiego i organizacją jego poszczególnych ministerstw. Przy tej sposobności nawiązuje do trudnego zagadnienia, jakie ma Holandia do rozwiązania w sprawie organizacji Indii Holenderskich i aczkolwiek przyznaje, że Holandia mogłaby na P. W. K. znaleźć wypróbowane wzory, jak można wykonać tego rodzaju przedsięwzięcie, to zastrzega się, że zagadnienie organizacji Indii Holenderskich jest niestetyżnie trudniejsze, niż Państwa Polskiego. Z całym podziwem wyraża się autor o optymizmie Polski, którego siła w tym zakresie pracy przeszła wszelkie oczekiwania. W dalszym ciągu swego artykułu zajmuje się autor statystyką i wylicza cały szereg cyfr porównawczych, dotyczących odbudowy gmachów i dróg, zniszczonych w czasie wojny światowej, dalej wziętych pod uwagę nieuleżytków, biał wyszyszych. Autor opisuje specjalnie organizację Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, które znajdowały się w nadzw. uciążliwych warunkach pracy, wobec odrębności prawno-administracyjnych, oddzielonych po zaborkach trzech dzielnic. Zakodzenie tego artykułu, obejmującego przeszło 70 wierszy druku, autor poświęca opisowi organizacji polskiej, cytując statystyki kryminalistyczne i skuteczność walki przeciw komunizmowi i bandytyzmowi. Autor kończy swój artykuł entuzjastycznym opisem organizacji polskiej zamierzającej pogranicznej i rozsumnej formie kolonizacji wschodnich rubież polskich.

Treść szpalty artykułu, który się ukazał w powyższym dzienniku holenderskim wraz z ilustracją, przedstawiającą widok ogólny P.W.K., jest streszczeniem pierwszych dwóch artykułów i obejmuje 50 wierszy druku.

Czwarty artykuł poświęcony jest statystyce każdego z poszczególnych ministerstw, przyczem autor posługuje się różnymi cyframi porównawczymi. Artykuł ten obejmuje również dwie szpalty.

### W PRZEDNIU OTWARCIA WYSTAWY OGRODNICZEJ NA P. W. K.

Dnia 31 sierpnia w ramach P. W. K. na terenach zachodnich w hali Jazdów, otwarta zostanie wielka wystawa ogrodnicza, która potrwa do 2 września włącznie. Jak się dowiadujemy, wystawa ta zgromadzi moc ciekawych eksponatów ogrodniczych i w kołach fachowych ogrodników jest przedmiotem ogólnego zainteresowania.

### WYCIECZKA POLSKIEJ MACIERZY SZKOLNEJ Z GRODNA NA P. W. K.

W dniu 24 sierpnia wyruszyła do Poznania druga wycieczka, zorganizowana przez Polską Macierz Szkolną w Grodnie, przyczem w planie przewidziane jest: 3-dniowe zwiedzenie Wystawy, następnie miasta Poznania i w drodze powrotnej — Warszawy. Wycieczka ma być dość liczna.

### 6038 BERLIŃCZYKÓW ZWIEDZIŁO P. W. K.

Konsulat Generalny R. P. w Berlinie informuje, iż począwszy od dnia 16 maja do dnia 17 sierpnia br. udzielił ogółem 6038 bezpłatnych wiz na P. W. K. w Poznaniu.

### ZAMKNIĘCIE P. W. K. NIEODWOŁALNIE 30 WRZESNIA.

W ostatnim czasie pojawiły się pogłoski, jakoby okres trwania P. W. K. miał ulec przedłużeniu.

Dyrekcja Powszechnej Wystawy Krajowej stwierdza wobec tego, że wszelkie informacje i wiadomości w powyższym sensie są nieścisłe i pochodzą ze źródła niekompetentnego. Zasada punktualności i dokładności, jakiej trzymano się przy organizacji wielkiego przedsięwzięcia i pod tym względem nie dopuścił wylomu.

Zamknięcie P. W. K. nastąpi nieodwołalnie dnia 30 września r. b.